

ข้อมูลจังหวัดพัทลุง
ผู้บริหารสำคัญของจังหวัดพัทลุง

นายกู้เกียรติ วงศ์กระพันธุ์
ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

นางสาวดวงพร บุญครบ
รองผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

นายวันชัย จันทรพร
รองผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์

"เมืองคนคุณภาพ สิ่งแวดล้อมดี ชุมชนเข้มแข็ง เติบโตและมั่นคง จากฐานการเกษตร วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน"

เมืองคนคุณภาพ หมายถึง

- คนพัทลุงมีความรักทางวัฒนธรรม และวิถีดั้งเดิมที่มีคุณค่า มีการศึกษาดี เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลเมืองโลก และความรัก ภาคภูมิใจในจังหวัดสูง มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และการปรับตัวท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงสูง
- คนพัทลุงตื่นตัวทางการเรียนรู้ เป็นเมืองการศึกษา ผู้คนใฝ่รู้ เรียนรู้ ตลอดชีวิต วัฒนธรรมการศึกษาเข้มแข็ง สถานศึกษาทุกระดับมีคุณภาพ มาตรฐาน
- คนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทุกมิติ (กาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อมฯ) ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเอง ชุมชนตามศักยภาพที่มีอยู่ พัฒนาจังหวัดให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการเป็นเมืองสุขภาพดี ปัญญาดีที่ยั่งยืน

เมืองคนคุณภาพ หมายถึง

- ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และบริหารการใช้ประโยชน์ ที่คำนึงถึงการใช้อย่างยั่งยืน และเกิดคุณค่าทางสังคม และเศรษฐกิจ
- ปัญหาทางสิ่งแวดล้อม ภัยทางธรรมชาติ ลดลง อย่างต่อเนื่อง มีระบบการจัดการ การป้องกัน และการรับมือที่มีประสิทธิภาพ
- สังคมพัทลุงเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการสร้างเมืองสีเขียว เกิดวัฒนธรรมการรักษามรดกชาติในทุกหมู่บ้าน ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้ ทรัพยากรลดลง พื้นที่ป่าไม้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- พัทลุงเป็นเมืองอากาศบริสุทธิ์ ไม่มีมลพิษทางสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะมีมาตรฐานเมือง สิ่งแวดล้อมที่ดี

ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง

- ชุมชน ประชาชนมีวิถีชีวิตเรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีหลักประกันความมั่นคง มีความปลอดภัย ในชีวิต และทรัพย์สิน ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนได้รับการจัดการอย่างเข้มแข็ง มีคุณค่าทางการพัฒนาทางสังคม และเศรษฐกิจของชุมชน

เติบโตและมั่งคั่งจากฐานการเกษตร วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน หมายถึง

- เศรษฐกิจจังหวัดเติบโตอย่างต่อเนื่องจากการเกษตร ยึดหลักการผลิตที่เหมาะสมกับระบบนิเวศน์ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลต่อสภาพแวดล้อม รักษาอัตราการผลิตให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ผลผลิตทางการเกษตรมีความปลอดภัยต่อสุขภาพและพละนามัยของมนุษย์ เป็นการเกษตรจากการเรียนรู้บนพื้นฐานกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตร และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของเกษตรกร ผลผลิตมีหลากหลายเพียงพอต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงทางอาหารของจังหวัด
- วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ประเพณี ผลผลิตจากภูมิปัญญาของจังหวัด สามารถสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัด
- แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในพื้นที่นิเวศน์ภูเขา-ทะเลสาบ-วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี มีชื่อเสียงระดับประเทศ และนานาชาติ มุ่งสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบครบวงจร โดดเด่นในการท่องเที่ยว เพื่อการเรียนรู้ ศึกษาฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม ชุมชนและท้องถิ่นมีความพร้อมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

พันธกิจ

การบริหารเชิงพื้นที่และการพัฒนาจังหวัดพัทลุง มุ่งสู่เมืองเกษตรยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดดเด่น และคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาปรับใช้ในทุกกระบวนการและทุกภาคส่วน ทั้งนี้ ได้กำหนดพันธกิจการพัฒนาจังหวัด ดังนี้

๑. พัฒนาค้นให้มีคุณภาพ สุขภาพดี มีความรู้และปัญญา พร้อมคุณธรรม ครอบคลุมอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. เสริมสร้าง และจัดการให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า
๓. พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้สูง ปรับตัวได้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
๔. พัฒนาการเกษตรให้มีความมั่งคั่งและยั่งยืน เป็นรายได้หลักทางเศรษฐกิจของจังหวัด และความมั่นคงทางอาหารในอนาคต
๕. ส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มีคุณภาพมาตรฐานทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบครบวงจร

ประวัติจังหวัดพัทลุง

จังหวัดพัทลุง เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังปรากฏหลักฐานจากการค้นพบขวานหินขัดในท้องที่ทั่วไปหลายอำเภอในสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔) บริเวณเมืองพัทลุงเป็นแหล่งชุมชนที่ได้รับวัฒนธรรมอินเดียในด้านพระพุทธศาสนาเถรวาท มีหลักฐานค้นพบ เช่น พระพิมพ์ดินดิบจำนวนมากเป็นรูปพระโพธิสัตว์ รูปเทวดาโดยค้นพบบริเวณถ้ำคูหาสวรรค์ และถ้ำเขาอกทะลุ ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๑๙ เมืองพัทลุงได้ตั้งขึ้นอย่างมั่นคงภายใต้การปกครองของกรุงศรีอยุธยา ในสมัย พระบรมไตรโลกนาถ ได้ปรากฏชื่อเมืองพัทลุง ในกฎหมายพระอัยการนาทหารหัวเมือง พ.ศ.๑๙๙๘ ระบุว่าเมืองพัทลุง มีฐานะเป็นเมืองชั้นตรี ซึ่งนับได้ว่าเป็นหัวเมืองหนึ่งของพระราชอาณาจักรทางใต้ ที่ตั้งเมืองพัทลุงในระยะเริ่มแรกนั้น เชื่อกันว่า ตั้งอยู่ที่เมืองสทิงพระ จังหวัดสงขลาในปัจจุบัน มักจะประสบปัญหาโดนโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดมาเลย์ อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มโจรสลัดราแจะอารูและอูยงคตนะ ได้เข้าปล้นสดมภ์โจมตีเผาทำลายเมืองอยู่เนืองๆ

ในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรม ตะโตะโมกอล ชาวมุสลิมที่อพยพมาจากเมืองสาเลห์ บริเวณหมู่เกาะชวา ซึ่งเป็น ต้นตระกูลของสุลต่านสุไลมาน แห่งเมืองสงขลาได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานค้าขาย ณ หัวเขาแดง แล้วตั้งประชาคมมุสลิมขึ้น ตรงนั้นอย่างสงบ ไม่มีการขัดแย้งกับชาวเมืองที่อยู่มาก่อน ปักหลักอยู่ยาวนานจนมีผู้คนอพยพมาอาศัยอยู่มากขึ้น ในที่สุดก็พัฒนาขึ้นมาเป็นเมืองท่าปลอดภาษี มีเรือสำเภาแวะเข้ามาซื้อ

บทบาทของตะโตะโมกอลได้รับการสนับสนุนจากอาณาจักรศรีอยุธยาด้วยดี พระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น "ข้าหลวงใหญ่" ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ต่อมาคือท่านสุไลมานบุตรชายคนโต มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษา ความสงบของพื้นที่ตั้งแต่ตอนล่างของนครศรีธรรมราช มาจดเขตปัตตานี ครอบคลุมครึ่งล่างของเมืองตรัง ปะเหลียน พัทลุง และสงขลา นอกจากนี้ก็ต้องเก็บส่วยสาอากรส่งถวายพระเจ้าแผ่นดินที่กรุงศรีอยุธยา ท่านสุไลมานก็ได้ทำ หน้าที่นี้เรียบร้อยด้วยดีมาตลอด ต่อมาได้ย้ายเมืองสงขลาจากสทิงพระมายังหัวเขาแดงซึ่งมีชัยภูมิป้องกันตนเอง ได้ดีกว่า

ในสมัยสุลต่านสุไลมาน บุตรของตะโตะโมกอล ได้ส่ง ฟาริซีน้องชายซึ่งเป็นปลัดเมืองมาสร้างเมืองใหม่ที่ เขาชัยบุรี เพื่อป้องกันศัตรูที่จะมาโจมตีเมืองสงขลาทางบก ภายหลังได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าเมืองพัทลุง และได้ย้ายเมืองพัทลุงออกจากเมืองสงขลาตั้งแต่นั้น และตั้งเมืองอยู่ที่เขาชัยบุรีตลอดมาจนกระทั่งสิ้นกรุงศรีอยุธยาเมื่อ ปี พ.ศ.๒๓๑๐

ในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ได้มีการย้ายสถานที่ตั้งเมืองอีกหลายครั้งและได้ยกขึ้นเป็นเมืองชั้นโท ใน รัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในช่วงนี้เมืองพัทลุงมีผู้นำที่มีความสำคัญในการสร้างความ เจริญและความมั่นคงให้กับบ้านเมืองหลายท่าน อาทิ พระยาพัทลุง (ขุนคางเหล็ก) พระยาวิชิตเสนา (ทองขาว) พระยาอภัยบริรักษ์ (จุ้ย จันทรโรจน์วงศ์) ส่วนประชาชนชาวเมืองพัทลุงก็ได้มีบทบาทในการร่วมมือกับผู้นำ ต่อสู้ ป้องกันเอกราชของชาติมาหลายครั้ง เช่น เมื่อสงครามเก้าทัพ (พ.ศ. ๒๓๒๘ - ๒๓๒๙)

พม่าจัดกองทัพใหญ่ ๙ ทပ် ๑ ใน ๙ ทပ် มีเกวียนแมงยีเป็นแม่ทัพ ยกลงมาตีทางใต้ ตีได้เมืองกระบุรี รัตนง ชุมพร ไชยา และนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

ขณะที่กำลังจัดไพร่พลอยู่ที่นครศรีธรรมราช เพื่อจะยกมาตีเมืองพัทลุงและสงขลานั้น พระยาพัทลุง โดยความ ร่วมมือจากพระมหาช่วยแห่งวัดป่าลิไลยก์ ได้รวบรวมชาวพัทลุงประมาณ ๑,๐๐๐ คน ยกออกไปตั้ง ขัดตาทัพที่คลอง ท่าเสม็ด จนกระทั่งทัพของสมเด็จพระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาท วังหน้าในรัชกาลที่ ๑ ทรงยกกองทัพมาช่วย หัวเมืองปักษ์ใต้ ตีทัพพม่าแตกหนีไป พระมหาช่วยได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ลาสิกขาแล้ว แต่งตั้งเป็นพระยาทุกขราษฎร์ ช่วยราชการเมืองพัทลุง นอกจากสงครามกับพม่าแล้วชาวพัทลุงยังมีบทบาท สำคัญในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของประเทศชาติในหัวเมืองภาคใต้ เพราะปรากฏอยู่เสมอว่าทางเมือง หลวงได้มีคำสั่งให้เกณฑ์ชาวพัทลุง พร้อมด้วย เสี่ยงอาหารไปทำสงครามปราบปรามกบฏในหัวเมืองมลายูเช่น กบฏไทรบุรี พ.ศ.๒๓๗๓ และพ.ศ.๒๓๘๑ ซึ่งบทบาท ดังกล่าวนี้นสะท้อนให้เห็นความสำคัญของเมืองพัทลุง ทางด้านการเมือง การปกครองในอดีตเป็นอย่างดี

ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปฏิรูปการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาลใน พ.ศ. ๒๔๓๗ และได้ประกาศจัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราชขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๙ ประกอบด้วยเมืองต่างๆ คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และหัวเมืองทั้ง ๗ ที่เป็นเมืองปัตตานีเดิม สำหรับเมืองพัทลุงแบ่งการปกครอง ออกเป็น ๓ อำเภอ คือ อำเภอกกลางเมือง อำเภออุดร อำเภอทักษิณ ขณะนั้นตัวเมืองตั้งอยู่ที่ตำบลลำปำ จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๖๗ พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองพัทลุงมาอยู่ที่ ตำบลคูหาสวรรค์ในปัจจุบัน เพื่อจะได้อยู่ใกล้ เส้นทางรถไฟ และสะดวกในด้านติดต่อกับเมืองต่างๆ จากอดีต ถึงปัจจุบัน เมืองพัทลุงได้มีการย้ายเมืองหลายครั้ง สถานที่เคยเป็นที่ตั้งเมืองพัทลุงมาแล้ว ได้แก่

โคกเมืองแก้ว ปัจจุบัน หมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน

บ้านควนแร่ ปัจจุบัน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง

เขาชัยบุรี(เขาเมือง) ปัจจุบัน เขต ๓ ตำบล คือตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง

ท่าเสม็ด ปัจจุบัน ตำบลท่าเสม็ด อำเภอชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

เมืองพระรถ ปัจจุบัน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนมะพร้าว อ.เมืองพัทลุง

บ้านควนมะพร้าว ปัจจุบัน หมู่ที่ ๒ ตำบลพญาขัน อ.เมืองพัทลุง

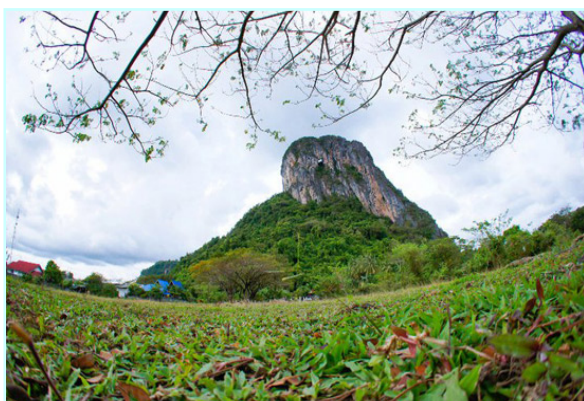
บ้านม่วง ปัจจุบัน หมู่ที่ ๒ ตำบลพญาขัน อ.เมืองพัทลุง

บ้านโคกสูง ปัจจุบัน หมู่ที่ ๔ ตำบลลำปำ อ.เมืองพัทลุง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการจัดระเบียบบริหารส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัดและอำเภอ ได้ยกเลิกการ ปกครอง แบบมณฑลเทศาภิบาล ทำให้เมืองพัทลุงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่ง ในปัจจุบันจังหวัดพัทลุง แบ่งเขต การปกครองออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอกงหรา อำเภอดงหมอน อำเภอป่าบอน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอ บางแก้ว และกิ่งอำเภอศรีนครินทร์

นอกจากด้านการเมืองการปกครองแล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เมืองพัทลุงเคยมีชื่อเสียงในการเล่นพื้นเมือง คือหนังตะลุง มโนราห์ ลิเกป่า ส่วนด้านศาสนา ได้มีการทะนุบำรุง พระพุทธศาสนามาตั้งแต่อดีต มีการพระราชทานพื้นที่พระกัลปนา วัดเขียนบางแก้ว วัดสทัง วัดพะโค๊ะ เพื่อบำรุงรักษา วัดให้เจริญรุ่งเรืองเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา

ชื่อเมืองพัทลุง ในสมัยก่อนชื่อเมืองพัทลุง ไม่ได้เขียนอย่างที่ปรากฏให้เห็นจากหลักฐานพบว่าบนเหรียญอุฎาพัทลุง พ.ศ. ๒๔๒๖ เขียนว่า พัททะลุง และพัตลุง ในเอกสารของไทย ใช้ต่างกันมากมายได้แก่ พัตตะลุง พัตตลุง พัทธลุง พัตทลุง พัตลุง พัทลุง ในเอกสารเบอร์นีของอังกฤษสมัยรัชกาลที่ ๓ เขียนว่า Bondelun และ Merdelong ของ นายลามาร์ วิศวกรชาวฝรั่งเศส สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เขียนว่า Bourdelun ความหมายของชื่อเมือง หมายถึงเมืองช้างหรือเมืองเกี่ยวเนื่องด้วยช้างซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงหลายประการ คำว่า "พัต-พัท-พัทธ" ยังไม่อาจ ทราบได้ว่าคำเดิมเขียนอย่างไร คำไหน ทราบเพียงว่าใช้เป็นคำขึ้นต้น ส่วนคำพื้นเมืองที่เรียกว่า"ตะลุง"แปลว่าเสา ล่ามช้างหรือไม้หลักผูกช้างซื้อบ้านนามเมืองของพัทลุงที่เกี่ยวกับช้างมีมากหรือจะเรียกว่าเป็น"เมืองช้าง"ก็ได้ โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบสงขลาในแถบชะรัดซึ่งอยู่ติดกับเทือกเขาบรรทัด มีช้างป่าชุกชุม และใน ตำนานนางเลียดชาวตำนานเมืองพัทลุงกล่าวว่า ตาสามโม ยายเพชรเป็นหมอสดำหมอเผ่านายกongช้าง เลี้ยงช้าง ส่งเจ้าพระยากรุงทองทุกปี ต่อมาพระกุมารกับนางเลียดชาวก็ได้รับมรดกเป็นนายกongเลี้ยงช้างส่งส่วย ซึ่งในปัจจุบันชาวบ้านบางส่วนยังคงนับถือ "ตาหมอช้าง"

ที่ตั้งและขนาด

จังหวัดพัทลุง ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของแหลมมลายู หรือ แหลมทอง (Golden Khersonese) ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยหรือฝั่งตะวันตกของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (Songkhla Lake Basin) โดยตั้งอยู่บริเวณเส้นรุ้ง (latitude) ที่ ๗ องศา ๕ ลิปดา ถึง ๗ องศา ๕๕ ลิปดา เหนือ และเส้นแวง (longitude) ที่ ๙๙ องศา ๔๔ ลิปดา ถึง ๑๐๐ องศา ๒๕ ลิปดา ตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ สายใต้ประมาณ ๘๔๖ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ ประมาณ ๘๕๖ กิโลเมตร หรือตามทางหลวง แผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลเมตร มีรูปร่างลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีส่วน กว้างที่สุดตามแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ประมาณ ๕๖ กิโลเมตร และส่วนยาวที่สุดตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ประมาณ ๘๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓,๔๒๔.๔๗๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๑๔๐,๒๙๕.๖๐ ไร่ เป็นพื้นดิน ๑,๙๑๙,๔๔๖ ไร่ และเป็นพื้นน้ำ ๒๒๐,๘๕๐ ไร่ (กรมแผนที่ทหาร ๒๕๓๔ ; กรมการปกครอง, ๒๕๔๑) นับเป็นจังหวัด ที่มีเนื้อที่มากเป็นอันดับที่ ๑๐ ของภาคใต้และเป็นอันดับที่ ๕๘ ของประเทศไทย

มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอลำชะอวด อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอกวนเนียง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาและอำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอลี้หอนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสดินธุ์ และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอกวนกาหลง และกิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล อำเภอยะหริ่ง อำเภอย่านตาขาว อำเภอนาโยง อำเภอเมืองตรัง อำเภอห้วยยอด และอำเภอรษฎา จังหวัดตรัง

ภูมิประเทศ / อากาศ

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขาและที่ราบสูง ทางด้านตะวันตกอันประกอบด้วย เทือกเขาบรรทัด มีระดับสูงจาก น้ำทะเลปานกลาง ประมาณ ๕๐ - ๑,๐๐๐ เมตร ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ เช่น สวนยางพารา สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น ถัดลงมาทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบสลับที่ดอน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย ๐ - ๑๕ เมตร บริเวณนี้ ส่วนใหญ่ปลูกข้าว ยางพารา มะพร้าว พืชผัก และพืชไร่ชนิดต่างๆ โดยมีอัตราความลาดชัน ๑: ๑,๐๐๐ จากทิศ ตะวันตกมาสู่ทิศตะวันออกของจังหวัด

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศมี ๒ ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน และฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย ๑,๘๕๓.๕ มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย ๑๕๔ วันต่อปี อุณหภูมิ สูงสุดเฉลี่ย ๒๙.๓ องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๖.๗ องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๘.๑๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง ๗๕ - ๘๓ เปอร์เซ็นต์ โดยเฉลี่ย ๗๘.๗ เปอร์เซ็นต์ และความเร็วลมประมาณ ๑-๒ เมตรต่อวินาที ปริมาณการระเหยของน้ำประมาณ ๓.๓- ๕.๕ มิลลิเมตรต่อวัน

เทือกเขาบรรทัด แหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและชีวิต

เมืองอยู่ข้าวอยู่น้ำแดนใต้แห่งสยาม จากอดีตถึงปัจจุบัน

ผืนดินจรดทะเลสาบสงขลา หล่อหลอมวิถีชีวิตคนเมืองลุง

ผืนแผ่นดินและผืนน้ำอันอุดมสมบูรณ์ หล่อเลี้ยงสรรพชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์รวมของแผนยุทธศาสตร์ (Objective)

เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพการพัฒนาจังหวัดและบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดที่พึงปรารถนาในระยะเวลา ๔ ปี จังหวัดจึงกำหนดเป้าประสงค์รวมของการพัฒนา ดังนี้

๑. พัทลุงเมืองเกษตรคุณภาพมาตรฐานสากลการเกษตรของจังหวัด สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจกระจายรายได้ สร้างงาน อาชีพแก่เกษตรกร และชุมชน
๒. การท่องเที่ยวสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจกระจายรายได้สู่จังหวัดและรักษาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
๓. ประชาชนมีคุณภาพ เรียนรู้ตลอดชีวิต สังคมน่าอยู่ และมีความสงบด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. พัทลุงเมืองสีเขียว ทรัพยากร ธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมดี
๕. ระบบโครงสร้างพื้นฐานมีประสิทธิภาพ การคมนาคมปลอดภัย การบริหารจัดการมีธรรมาภิบาล

จังหวัดพัทลุงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น โดยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบเพิ่มคุณค่าครบวงจรที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาคนคุณภาพ สังคมคุณธรรม สู่เมืองแห่งปัญญาและสันติสุขที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการบ้านเมือง รองรับการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาเมืองสู่อนาคต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มีความเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาลที่ ๘.๑.๔

(๑) เป้าประสงค์

๑. บุคลากรรัฐน่านโยบายและกฎหมายไปใช้พัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. บุคลากรภาครัฐของจังหวัดพัทลุงปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง มีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณ
๓. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสังคมอย่างถูกต้องและเข้าถึงได้โดยสะดวก
๔. ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และได้รับการที่ดีมีคุณภาพ
๕. ทุกภาคส่วนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
๖. ส่วนราชการมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

(๒) ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. บุคลากรภาครัฐที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นปีละ ๓๐%
๒. บุคลากรภาครัฐได้รับการร้องเรียนลดลงปีละ ๑๐%
๓. บุคลากรภาครัฐที่ถูกลงโทษทางวินัย ลดลงปีละ ๕%
๔. ประชาชนผู้ให้บริการมีความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ๘๕%
๕. ปริมาณการใช้พลังงาน (ไฟฟ้า, น้ำมัน) จริง เท่ากับหรือมากกว่าปริมาณการใช้ไฟฟ้า, น้ำมัน มาตรฐาน โดยมีค่าดัชนีการใช้ไฟฟ้า, น้ำมันอยู่ในช่วง -๐.๑๖๖ ถึง ๐
๖. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการ และร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๓) แนวทางมาตรการการพัฒนาจังหวัด/กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมระบบคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ สร้างจิตสำนึกและเพิ่มสมรรถนะ ให้แก่บุคลากรภาครัฐ ในการนำนโยบายและกฎหมายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และให้บริการที่ดีแก่ประชาชน
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ในกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพประชาชน
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงและการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงรุก